

Kurzus kódja(i):	FLM-401.05 KCN-401/EA
Kurzus címe:	Film- és médiaszociológia
Tanár neve:	Margitházi Bea
Kurzus időpontja, helye:	Szerda 14 00-15 30, 34
Vetítések időpontja, helye:	–
Kurzus típusa:	Előadás
Kurzus leírása:	<p>A félév során olyan film- ill. médiaszociológiai problémákat emelünk ki és helyezünk élesebb megvilágításba, melyek jellegzetes kísérői napi film- és médiafogyasztásunknak. A négy nagyobb csoportba (a film- és médiaszöveg, hatás és befogadás, a közönség, a szereplők) rendezett témák tárgyalása során az elméleti diskurzus megértésében minden alkalommal egy vagy több, remélhetően ismerős filmes- vagy médiajelenség esettanulmánya lesz a segítségünkre. Az óra tématerve a következő:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bevezetés: a félévi témák és munka megbeszélése 2. A terület körülhatárolása: mit kutat a film- és a médiaszociológia? <p>I. A FILM- ÉS MÉDIASZÖVEG</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Kommunikáció és reprezentáció 4. <i>Például:</i> A trendkutatás egyik pozitívista módszeréről: a tartalomelemzés 5. Nemi szerepek reprezentációja és sztereotipizálása <p>Bemutató 1: Film- vagy médiaszöveg adott témájú tartalomelemzése Bemutató 2: Adott társadalmi csoport reprezentáció-elemzése 6. Hírgyártás (<i>Vetítés:</i> Kresalek Dávid: <i>Hackni</i>, 2007)</p> <p>II. HATÁS ÉS BEFOGADÁS</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Médiahatás-elméletek 8. <i>Például:</i> Mozi és korhatár: a besorolás története és működése <p>Bemutató 3: A magyar Korhatár Bizottság munkájáról Bemutató 4: Kirby Dick: <i>Besorolás alatt</i> (2006) c. dokfilmjéről</p> <p>III. A KÖZÖNSÉG</p> <ol style="list-style-type: none"> 9. Fogyasztói és fogyasztási típusok <p>Bemutató 5: Mozibajárási kérdőív szerkesztése és eredményeinek bemutatása 10. Rajongók és rajongás: fan culture Bemutató 6: Nygard, Roger: <i>Trekkerek</i> (1997) c. dokfilmjéről 11. Kultkutatás: a kultfilm elmélete Bemutató 7: Választott kultfilm elemzése megadott szempontokkal</p> <p>IV. A SZEREPLŐK</p> <ol style="list-style-type: none"> 12. Hírnév, sztárság, híresség: celebrity culture <p>Bemutató 8: Választott sztár, híresség elemzése megadott szempontokkal</p> <ol style="list-style-type: none"> 13. Összefoglalás, vizsgamegbeszélés.
Kurzus teljesítésének követelményei:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Félévközi ZH megírása (egyben beugró a vizsgára): az elérhető pontszám legalább 50%-ának teljesítése. 2. Bemutató vagy házidolgozat leadása megadott témában (részletek órán). 3. Írásbeli vizsga a vizsgaidőszakban.
Vetített filmek:	–
Kötelező / ajánlott irodalom:	<p>KÖTELEZŐ IRODALOM</p> <p>* Francesco Casetti (1999): A film szociológiája. In: <i>Filmelméletek 1945–1990</i>. Osiris. 104–125.</p> <p>* Hall, Stuart (2002): Kódolás és dekódolás. In: Bókay-Vilcsek-Szamosi-Sári szerk.: <i>A posztmodern irodalomtudomány kialakulása. A posztstrukturalizmustól a posztkolonialitásig</i>. Osiris. 423–433.</p> <p>* Hammer Ferenc (2004): Közbeszéd és társadalmi igazságosság. <i>Médiakutató</i>1. http://www.mediakutato.hu/cikk/2004_01_tavasz/01_kozbeszed/</p>

- * Earl Babbie: Beavatkozás-mentes vizsgálatok: A tartalomlemezés. In: Uő.: *A társadalomtudományi kutatás gyakorlata*. Balassi, Bp., 2003. 338–356.
- * Herman József–Mester Mónika (2001): A rádiós hírszerkesztés alapjai. *Médiakutató* 4: 128–137. http://www.mediakutato.hu/cikk/2001_03_osz/10_a_radios_hirszerkesztes_alapjai/
- * Bajomi-Lázár Péter (2006): Manipulál-e a média? *Médiakutató* 2: 77–90.
- * Ang, Ien (1995): A Dallas és a tömegkultúra ideológiája. *Replika* 17–18: 201–214.
- * Fairchild, Charles: Australian Idol and the Attention Economy. *M/C Journal*. 7. 5. <http://journal.media-culture.org.au/0411/09-fairchild.php>

AJÁNLOTT IRODALOM AZ EGYES TÉMÁKHOZ

3. Gerbner, Georg (2002): *A média rejtett üzenete*. Osiris.
4. Stephen: Hatalom és fájdalom. Tartalomlemezés és a pornográfia ideológiája. (Kiss Balázs ford.) In: Nagy Zsolt (szerk.) *Tarantino előtt. Tömegfilm a nyolcvanas években*. Új Mandátum Kiadó, 2000. 212–232. old.
- Palotai Borbála: Államszocialista ünnepeink filmhíradón. *Filmspirál* 29 (2002). 75–155. <http://www.filmintezet.hu/magyar/filmint/filmspir/29/allamszocialista.htm>
5. Margit Patrícia: A nők reprezentációja. *Médiakutató* 2002/3. http://www.mediakutato.hu/cikk/2002_03_osz/06_a_nok_reprezentacioja/01.html?q=reprezent%E1ci%F3#reprezent%E1ci%F3
- Hadas Miklós: Az örök cowboy. Férfitoposz az Oscar-díjas filmekben (1984–1996). *Replika* 28. <http://www.c3.hu/scripta/scripta0/replika/28/cowboy.htm>
6. Jenei Ágnes (2001): Miből lesz a hír? A televíziós hírgyártás szervezetszociológiai vizsgálata. *Médiakutató* 3: 22–40. http://www.mediakutato.hu/cikk/2001_02_nyar/02_mibol_lesz_a_hir/
- Vásárhelyi Mária (2001): Újságíró-kutatás 2000. *Jel-Kép* 4: 53–71.
- Gayer Zoltán (1997): A Híradó képi retorikájának néhány jellegzetessége. *Replika* 26: 69–80.
7. Hammer Ferenc (2006): A közvetlen médiahatásokról szóló beszéd természetéről. *Médiakutató* 2: 91–102.
8. Stephen Vaughn (2006): *Freedom and Entertainment: Rating the Movies in an Age of New Media?* Cambridge University Press. <http://www.filmratings.com/about/content.htm>
- A Korhatár Bizottság munkájáról. In: Erős Ferenc–Bálint Katalin–Fecskó Edina–Papp Orsolya szerk.: *A Vászón és a Dívány találkozása. Szabad asszociációk filmművészet és pszichoanalízis határvidékén*. Thalassa Alapítvány, 2008. (cd-rom)
9. László Miklós (1999): Példa – kép: a tizenéves korosztály értékvalasztásai és a média. *Jel-Kép* 3: 33–47. [<http://www.c3.hu/~jelkep/JK993/laszlo/laszlo.htm>]
- Angelusz Róbert–Tardos Róbert (2002): Televíziós nézői típusok a kereskedelmi televíziók térhódítása nyomán. In: Terestyéni Tamás szerk.: *Magyarországi médiumok a közvélemény tükrében*. Budapest: ORTT. 59–86.
- Zelenay Anna (2002): Televíziózás a KSH/EUROSTAT életmód-időmérleg vizsgálata tükrében. AGB Hungary: Budapest. http://cs.agbnmr.com/Uploads/Hungary/res_idomerlegriport2002.pdf <http://www.agbnielsen.net/whereweare/dynPage.asp?lang=local&id=98&country=Hungary> <http://www.sinus-sociovision.de/> <http://www.tgi.hu>
- Bányár Magdolna szerk. (1998): A mozizás a 90-es évek első felében. *Szociológiai füzetek* 2.
10. Kodaj Dániel (2006): A laikus objektum. Módszertani megjegyzések a laikus olvasás kutatásához. ill. Kacsuk Zoltán: Superman, Kirk kapitány, és Songoku. Rajongói értelmező közösségek. In: Lóránd Zsófia et al. szerk.: *Laikus olvasók? A nem-professzionális olvasás értelmezési lehetőségei*. Budapest, L'Harmattan. 208–227.
- Gray, Jonathan (2003): New Audiences, New Textualities – Anti-fans and non-fans. *International Journal of Cultural Studies* 6: 64–81.
- Fiske, John (1992): The Cultural Economy of Fandom. In: Lisa A. Lewis ed.: *The Adoring Audience – Fan Culture and Popular Media*. London–New York, Routledge. 30–49.
- Jenkins, Henry (1992): *Textual Poachers – Television Fans & Participatory Culture*. London–New York, Routledge.
- Gray, Jonathan–Jason Mittell: *Speculation on Spoilers: Lost Fandom, Narrative Consumption and Rethinking Textuality* http://www.participations.org/Volume%204/Issue%201/4_01_graymittell.htm <http://www.karenhellekson.com/theorize/fanfic-bib.html>
11. Hills, Matt: Media fandom, neoreligiosity and cult(ural) studies. In: Mathijs, Ernest–Mendik, Xavier eds. (2008): *The Cult Film Reader*. 133–148.
- Wu, Harmony: Trading in horror, cult and matriced: Peter Jackson's phenomenal bad taste and New Zealand fantasies of inter/national cinematic succes. In: Mathijs, Ernest–Mendik, Xavier eds. (2008): *The Cult Film Reader*. 328–338.
- Gina Marchetti: Subcultural studies and the film audience: Rethinking the film viewing context.

In: Mathijs, Ernest–Mendik, Xavier eds. (2008): *The Cult Film Reader*. 403–418.
12. Jenei Ágnes: A sztár változó fogalma. *Médiakutató* 2008/1.
http://www.mediakutato.hu/cikk/2008_01_tavas/01_a_sztar_valtozo_fogalma/01.html
Szabó Gyöngyi: A Hajós-jelenség. *Médiakutató* 2006/3.
http://www.mediakutato.hu/cikk/2006_03_osz/04_hajos_jelenseg/01.html
Az M/C Journal „Fame” c. tematikus száma (2004. 7. 5.)
<http://journal.media-culture.org.au/0411/>
Rahman, Momin (2004): Is Straight the New Queer? David Beckham and the Dialectics of
Celebrity. *M/C Journal*. 7. 5.
<http://journal.media-culture.org.au/0411/15-rahman.php>
Hinerman, Stephen: (Don't) Leave Me Alone: Tabloid Narrative and the Michael Jackson
Child-Abuse Scandal. In: Lull, James– Hinerman, Stephen szerk.(1998): *Media Scandals:
Morality and Desire in the Popular Culture Marketplace*. New York: Columbia University Press.
Marshall, David ed. (2006): *The Celebrity Culture Reader*. Routledge, London.
